Försvarsutskottets betänkande
2012/13:FöU8

Samhällets räddningstjänst

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 16 motioner med sammanlagt 17 yrkanden från den allmänna motionstiden 2011 och 2012. Motionerna behandlar ett flertal frågor, däribland brandskydd i olika miljöer, räddningstjänstens organisation och reglering och krisberedskap för grupper med särskilda behov.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, i vissa fall med hänvisning till pågående beredning.

I ärendet finns fyra reservationer (S, MP, SD, V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning ... 1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut ... 3
Redogörelse för ärendet ... 5
Ärendet och dess beredning ... 5
Utskottets överväganden ... 6
Brandskydd i boendemiljöer ... 6
Brandskydd på campingplatser ... 9
Brand- och utrymningslarm för hörselskadade ... 10
Nationellt låssystem för vägbommar ... 12
Hjärtstartare ... 13
Tillgång till händelseinformation från samhällsskyddande myndigheter ... 15
Räddningstjänst i ett grannland ... 17
Räddningstjänst på Hjälmaren ... 18
Rekvirering av flygande släckresurser ... 20
Regionalisering av räddningstjänsten ... 23
Lägstanivåer för kommunal räddningstjänst ... 24
Krisberedskap för grupper med särskilda behov ... 27
Reservationer ... 30
1. Brandskydd i boendemiljöer, punkt 1 (SD) ... 30
2. Brandskydd på campingplatser, punkt 2 (SD) ... 30
3. Hjärtstartare, punkt 5 (S, MP, V) ... 31
4. Krisberedskap för grupper med särskilda behov, punkt 12 (S, MP, V) ... 32
Bilaga
Förteckning över behandlade förslag ... 33
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011 ... 33
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012 ... 34

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Brandskydd i boendemiljöer

Riksdagen avslår motionerna
2011/12:Fö208 av Hillevi Larsson (S),
2011/12:Fö237 av Björn Söder och Per Ramhorn (båda SD) och
2012/13:Fö243 av Krister Örnfjäder (S).

Reservation 1 (SD)

2. Brandskydd på campingplatser

Riksdagen avslår motion
2011/12:Fö236 av Lars Isovaara (SD).

Reservation 2 (SD)

3. Brand- och utrymningslarm för hörselskadade

Riksdagen avslår motionerna
2011/12:Kr254 av Anita Brodén (FP) yrkande 2 och
2012/13:So314 av Anita Brodén (FP) yrkande 2.

4. Nationellt låssystem för vägbommar

Riksdagen avslår motion
2012/13:Fö216 av Lars-Arne Staxäng (M).

5. Hjärtstartare

Riksdagen avslår motionerna
2012/13:Fö213 av Phia Andersson och Ann-Christin Ahlberg (båda S) och
2012/13:Fö226 av Johan Linander och Per-Ingvar Johnsson (båda C).

Reservation 3 (S, MP, V)

6. Tillgång till händelseinformation från samhällsskyddande myndigheter

Riksdagen avslår motion
2011/12:Fö202 av Helene Petersson i Stockaryd (S).

7. Räddningstjänst i ett grannland

Riksdagen avslår motion
2011/12:Fö235 av Krister Hammarbergh (M) yrkandena 1 och 2.

8. Räddningstjänst på Hjälmaren

Riksdagen avslår motion
2011/12:Fö216 av Lars-Axel Nordell (KD).

9. Rekvirering av flygande släckresurser
Riksdagen avslår motion
2011/12:Fö234 av Anders Åkesson och Per Åsling (båda C).

10. Regionalisering av räddningstjänsten
Riksdagen avslår motion
2012/13:Fö236 av Magnus Ehrencrona (MP).

11. Lägstanivåer för kommunal räddningstjänst
Riksdagen avslår motion
2012/13:Fö241 av Lars Gustafsson (KD).

12. Krisberedskap för grupper med särskilda behov
Riksdagen avslår motion
2012/13:Fö256 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 3.
Reservation 4 (S, MP, V)

Stockholm den 9 april 2013

På försvarsutskottets vägnar

Peter Hultqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Hultqvist (S), Cecilia Widegren (M), Hans Wallmark (M), Åsa Lindestam (S), Annicka Engblom (M), Peter Jeppsson (S), Anders Hansson (M), Kent Härstedt (S), Allan Widman (FP), Clas-Göran Carlsson (S), Staffan Danielsson (C), Anna-Lena Sörenson (S), Peter Rådberg (MP), Mikael Oscarsson (KD), Mikael Jansson (SD), Torbjörn Björlund (V) och Stefan Caplan (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande ett antal motionsyrkanden om samhällets räddningstjänst från den allmänna motionstiden 2011 och 2012. Motionerna behandlar ett flertal frågor, däribland brandskydd i olika miljöer, räddningstjänstens organisation och reglering och krisberedskap för grupper med särskilda behov.

Utskottets överväganden

Brandskydd i boendemiljöer

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår tre motionsyrkanden om åtgärder för att stärka brandskyddet i olika boendemiljöer.
Jämför reservation 1 (SD).

Motionerna

I motion 2011/12:Fö208 av Hillevi Larsson (S) föreslås att ett krav på fungerande obligatorisk brandvarnare på varje våningsplan i alla hushåll införs i lagen om skydd mot olyckor. Motionären anför att gällande skyldigheter för ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar lämnar alltför stort tolkningsutrymme och att befintliga föreskrifter om krav på brandvarningsanordning endast gäller ny- och tillbyggnation och inte omfattar underhåll av anordningen. Fortfarande sker alltför många bränder, och vid många dödsolyckor saknas brandvarnare. Tidig varning är A och O vid brand och avgörande för äldre och rörelsehindrade personer. Ett lagkrav enligt förslaget skulle också ge värdefull vägledning för kommuner och länsstyrelser i deras tillsyn av brandsäkerheten i kommunerna.

I motion 2012/13:Fö243 av Krister Örnfjäder (S) anförs att nödvändiga åtgärder för högre brandskydd i fastigheter för behovsprövat boende måste vidtas omedelbart. En rapport visar att boende på äldreboenden löper fem gånger högre risk att omkomma i en brand än den övriga befolkningen. Motionären anser att detta missförhållande snarast måste rättas till. Enligt uppgift är myndigheterna på området inte överens om vem som ska utfärda nya föreskrifter för att komma till rätta med problemet och vad de ska innehålla.

I motion 2011/12:Fö237 av Björn Söder och Per Ramhorn (SD) föreslås att krav på sprinkler i alla äldreboenden införs. I Boverkets ändrade byggregler ingår krav på sprinkler i sjukhus och särskilda boenden, men dessa gäller endast vid nybyggnad och ändring. Med hänvisning till en undersökning som visat på brister i brandskyddet på äldreboenden och att äldre har särskilt stort behov av hög brandsäkerhet menar motionärerna att krav på sprinkler bör införas även för befintliga boenden.

Tidigare behandling

Frågor om brandskydd i boendemiljöer har tidigare behandlats av utskottet vid flera tillfällen. I betänkande 2010/11:FöU2 behandlades frågan om en översyn av reglerna för brandsäkerhet i flerbostadshus. Utskottet anförde då att ett bra brandskydd består av flera olika delar och bygger på att alla parter, både ägare och användare av en byggnad, tar ansvar för det. För att säkerställa att samtliga delar i brandskyddet fungerar ansåg utskottet att ett systematiskt brandskyddsarbete, som går ut på att både förebygga och minska konsekvenserna vid bränder, behöver bedrivas. Utskottet välkomnade redan pågående åtgärder, men eftersom erfarenheter från de tragiska bränder som inträffat de senaste åren bör tas till vara ansåg det att regeringen skulle utreda behovet av ytterligare reglering på området och redovisa resultatet av detta arbete för riksdagen. Utskottet tillstyrkte därmed delvis motionen.

Frågan om krav på sprinkler i äldreboenden behandlades av utskottet i betänkande 2009/10:FöU9. Utskottet hänvisade då till att Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) framhållit att en sådan åtgärd innebär en prioritering av resurser och behöver föregås av en nyttokostnadsanalys. Vidare noterade utskottet att regeringen i skrivelse 2009/10:124 uttryckt en avsikt att, med beaktande av den enskildes eget ansvar, pröva hur ett rimligt brandskydd i boendemiljöer och andra liknande miljöer kan stärkas, och att man inom ramen för det arbetet inte uteslutit tydligare krav på brandskyddsutrustning för vissa typer av befintliga byggnader och anläggningar. Sammanfattningsvis konstaterade utskottet att initiativ i frågan om förbättrat brandskydd har tagits i olika sammanhang och att regeringen har uppmärksammat att det kan föreligga ett behov av tydligare krav på området, varför motionerna avstyrktes.

Gällande regler

I Boverkets föreskrifter ställs krav på brandvarnare eller motsvarande utrustning för bostadshus samt, sedan den 1 januari 2012, sprinkler i vårdanläggningar såsom särskilda boenden. Tillämpningen av Boverkets byggregler har i samband med den senaste revideringen utökats till att, utöver nybyggnation, sedan den 1 januari 2013 även omfatta ändring av byggnader (BFS 2011:26).

Enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ska ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand. I förarbetena till bestämmelsen omnämns varningsanordningar, t.ex. brandvarnare, som ett exempel på utrustning för att hindra eller begränsa skador till följd av brand. I Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om brandvarnare i bostäder (SRVFS 2007:1) anges att varje byggnad som

används för bostadsändamål bör vara försedd med fungerande brandvarnare eller motsvarande på varje våningsplan. Lagen har därmed ansetts innebära en skyldighet för t.ex. ägare av bostadshus att installera och underhålla brandvarnare.

Pågående arbete

Vad gäller riksdagens tidigare tillkännagivande till regeringen om att utreda behovet av ytterligare reglering av brandskydd i flerbostadshus avser regeringen enligt uppgift att återkomma till riksdagen i frågan i budgetpropositionen för 2014. Boverket har inkommit med en utredning av alternativ för förbättrat skydd i trapphus som för närvarande bereds inom Regeringskansliet (Socialdepartementet).

På uppdrag av regeringen redovisade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i maj 2011 förslag på åtgärder för att tillgodose ett rimligt brandskydd i olika boendemiljöer. I redovisningen föreslås bl.a. att myndigheten ges bemyndigande att meddela föreskrifter om brandvarningsanordningar i bostäder samt om brandskydd i behovsprövade vård- och omsorgsboenden. MSB konstaterar att innebörden i myndighetens allmänna råd om brandvarnare har varit svår att ta till sig och att ett författningsreglerat krav på brandvarnare i bostäder skulle förtydliga vad som är att betrakta som ett skäligt brandskydd. Vad gäller frågan om installation av sprinkler i äldreboenden hänvisar MSB till en kostnadsnyttoanalys som visar att åtgärden är samhällsekonomiskt lönsam både vid nybyggnation och i redan befintliga byggnader. Bemyndiganden att meddela föreskrifter enligt förslagen skulle kunna ges till MSB och/eller till Boverket och de berörda myndigheterna arbetar för närvarande med att ta fram ett gemensamt underlag i frågan. I MSB:s redovisning föreslås bl.a. också, mot bakgrund av den s.k. kvarboendeprincipen, att lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag ses över så att bidrag kan ges för t.ex. automatiska släcksystem. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

MSB har på uppdrag av regeringen tagit fram och kommunicerat en nationell strategi för stärkt brandskydd genom stöd till enskilda. Målen för strategin är att antalet döda och svårt skadade vid bränder i bostadsmiljö ska minskas med minst en tredjedel till 2020, att medvetenheten om brandskydd hos enskilda ska öka, samt att andelen fungerande brandvarnare och brandskyddsutrustning i bostäder ska öka. Som en del av strategin har bl.a. en tvärvetenskaplig forskningssatsning etablerats inom Brandforsk för att ta fram evidensbaserad kunskap om bränder i boendemiljö.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att de frågor om stärkt brandskydd i olika boendemiljöer som uppmärksammas av motionärerna är angelägna och noterar att flera initiativ har tagits på området, både i form av nya myndighetsföreskrifter

och i form av olika kunskapshöjande åtgärder. Vidare konstaterar utskottet att frågor om ytterligare reglering på området, som bl.a. innefattar överväganden med den inriktning som förordas i de aktuella motionerna, för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Utskottet anser att det pågående arbetet inte bör föregripas genom någon åtgärd från riksdagens sida, varför motionerna avstyrks.

Brandskydd på campingplatser

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår ett motionsyrkande om tillsyn över brandsäkerhet på campingplatser.
Jämför reservation 2 (SD).

Motionen

I motion 2011/12:Fö236 av Lars Isovaara (SD) föreslås en lagreglering av tillsynen över brandsäkerheten på campingplatser. Motionären framhåller att befintliga rekommendationer avseende säkerhetsavstånd mellan husvagnar, husbilar och tält inte är bindande och att konsekvenserna av en storskalig brand på en fullbelagd campingplats kan vara förödande. Enligt motionären torde räddningstjänsten vara en lämplig tillsynsmyndighet.

Bakgrund

Enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ska ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader och anläggningar i skälig omfattning hålla utrustning för släckning och livräddning vid brand och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och hindra eller begränsa skador till följd av brand. En campinganläggning är ett exempel på en sådan anläggning som omfattas av bestämmelserna. MSB har meddelat allmänna råd och kommentarer om brandskydd vid campinganläggningar (SRVFS 2004:12) till vägledning för hur lagens krav på ett skäligt brandskydd kan åstadkommas. Av de allmänna råden framgår att flera olika åtgärder kan vidtas för att åstadkomma ett gott brandskydd. Det handlar t.ex. om avstånd mellan campingenheter och tält, hantering av gasol, information till gästerna, tillgång till släckutrustning och utbildning av anläggningens personal.

Då LSO ersatte den tidigare räddningstjänstlagen 2004 var intentionen att åstadkomma en ökad flexibilitet genom minskad detaljreglering samtidigt som den enskildes ansvar för brandskyddet förtydligades. I förarbetena betonades att den nya ordningen ställer krav på en väl fungerande tillsyn och kontroll. Målstyrningen innebär att tillsynen ska vara behovs-

styrd och fokusera på resultatet av vidtagna åtgärder, dvs. vilket skydd som uppnåtts, och inte metoderna för hur skyddsnivåerna uppnåtts. Tillsyn av lagen utövas enligt LSO av kommunen inom kommunens område.

I den uppföljning regeringen gjort av LSO och dess tillsynsbestämmelser (Ds 2009:47) bedömdes brandskyddstillsynen i stort fungera tillfredsställande och man fann inte skäl att föreslå några övergripande förändringar av systemet. Under 2011 redovisade MSB ett antal regeringsuppdrag med förslag som på olika sätt syftar till att stärka den kommunala tillsynen enligt LSO. Förslagen behandlas för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att de krav som framförs i den aktuella motionen i allt väsentligt kan tillgodoses genom nuvarande reglering. Utskottet noterar också att olika förslag som syftar till att stärka tillsynen inom området skydd mot olyckor för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Motionen bör därför avslås.

Brand- och utrymningslarm för hörselskadade

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår två motionsyrkanden om brand- och utrymningslarm för hörselskadade.

Motionerna

I motion 2012/13:So314 av Anita Brodén (FP) yrkande 2 påtalas vikten av att brand- och utrymningslarm samt övriga säkerhetslarm kompletteras med ljussignaler och vibrationer. De flesta hörselskadade lever farligt i dag eftersom de inte kan nås av olika ljudlarm på hotell, allmänna kommunikationer, arbetsplatser eller allmänna inrättningar. I en skrivelse föreslår regeringen att resultatmål ska tas fram för samhällets krisberedskap och att viktiga delar av lagstiftningen inom området ska ses över. I samband med detta arbete, framhåller motionären, bör en ökad trygghet för personer med hörselnedsättning vägas in.

Samma yrkande finns i motion 2011/12:Kr254 av Anita Brodén (FP) yrkande 2.

Bakgrund

Frågan om brand- och utrymningslarm för döva och hörselskadade har tidigare behandlats av utskottet, senast i betänkande 2010/11:FöU2 och dessförinnan i betänkande 2009/10:FöU9. Utskottet har vid de tidigare

behandlingarna avstyrkt motionerna då man med hänvisning till gällande regler och pågående initiativ inte har ansett att det funnits behov av ytterligare åtgärder från riksdagens sida.

I Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsers utformning (AFS 2009:2) anges att larmanordningar ska avge signaler som kan uppfattas av alla som berörs av faran. Sedan den tidigare behandlingen av frågan har också Boverket infört nya byggregler. Enligt Boverkets byggregler – föreskrifter och allmänna råd (BFS 2011:26), som trädde i kraft den 1 januari 2012, ska utrymmen i publika lokaler där personer med hörselnedsättning kan vistas ensamma förses med kompletterande larm, som även hörselskadade och döva kan uppfatta. Byggreglernas tillämpningsområde har också utvidgats till att även gälla ändring av byggnader. Vad gäller befintliga lokaler och platser kan larm på publika toaletter som inte kan uppfattas av personer med nedsatt hörsel vara ett sådant hinder som ska åtgärdas enligt Boverkets föreskrifter och allmänna råd om avhjälpande av enkelt avhjälpta hinder till och i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser (BFS 2011:13).

Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam) har på regeringens uppdrag utarbetat riktlinjer för att göra offentlig verksamhet tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Riktlinjerna uppdaterades 2012 och omfattar bl.a. utrymning vid nödsituationer. Där anges vilka förutsättningar som krävs för att personer med funktionsnedsättning ska kunna sätta sig i säkerhet vid en nödsituation, t.ex. att utrymningslarm och information i samband med utrymning kan uppfattas. Statens fastighetsverk (SFV) betonar i sin tillgänglighetspolicy att myndigheten som förvaltare och byggherre ska verka för utrymningssäkerhet för personer med funktionsnedsättning. I myndighetens arbete med att anpassa statliga byggnader till dagens behov har praktiska utrymningsstudier för personer med funktionsnedsättning genomförts. I samarbete med hotellbranschen har också Brandskyddsföreningen tagit fram en norm för certifiering av brandskyddade hotell. I arbetet ingår metoder för hur man ska hantera personer med funktionshinder vid larmning och utrymning, bl.a. genom olika tekniska hjälpmedel.

Frågan om brand- och utrymningslarm för hörselskadade i befintliga lokaler är i övrigt i hög grad en kommunal tillsynsfråga. Enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ska ägare eller nyttjanderättshavare i skälig omfattning vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och hindra eller begränsa skador till följd av brand. Det är den lokala räddningstjänsten som i sin tillsyn enligt lagen ska uppmärksamma om det krävs särskilda larm i vissa lokaler (t.ex. i en skola för döva och hörselskadade). Under 2011 redovisade MSB ett antal regeringsuppdrag inom tillsynsområdet, med förslag på hur tillsynen inom området skydd mot olyckor kan stärkas och utvecklas. Förslagen behandlas för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det i gällande byggregler och arbetsmiljöföreskrifter ställs krav på att larmanordningar på arbetsplatser och i allmänna lokaler avger signaler som kan uppfattas av personer med hörselnedsättning och döva samt att initiativ för att stärka utrymningssäkerheten för personer med funktionsnedsättning har tagits i olika sammanhang. Därmed anser utskottet inte att det finns skäl att föreslå ytterligare åtgärder från riksdagens sida. Yrkandena bör därför avslås.

Nationellt låssystem för vägbommar

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ett nationellt låssystem för vägbommar.

Motionen

I motion 2012/13:Fö216 av Lars-Arne Staxäng (M) begärs en översyn av möjligheten till ett nationellt låssystem för vägbommar i bostadsområden, campingplatser m.m. så att ambulanssjukvård kommer fram. I räddningstjänstens utrustning ingår en universalnyckel som passar i många vägbommar, och annars forceras bommen med fordon. Ambulanssjukvården erbjuds ofta nycklar eller liknande för åtkomst till ett område, men en ambulans som blir dirigerad till en annan ort i regionen än den där den är hemmastationerad saknar ofta åtkomst till vägbommarnas låssystem. Ambulansfordonen är inte heller byggda för att forcera bommar. Motionären anför att det handlar om livräddande insatser och menar att tillverkare av vägbommar samt berörda mark- och fastighetsägare bör åläggas att införa låssystem med åtkomst via en nationell räddningstjänstnyckel.

Bakgrund

Enligt uppgifter från räddningstjänst och ambulanssjukvård finns en medvetenhet om det problem som motionären beskriver. Problemet uppges inte vara omfattande, men det konstateras att framkomlighet för ambulanssjukvården i viss mån är en fråga om lokalkännedom. Historiskt har lösningen på problemet varit den s.k. Sverigenyckeln eller brandkårsnyckeln som all räddningstjänst och ambulanssjukvård har tillgång till. På grund av att nyckeln har fått alltför stor spridning har dock allt fler fastighetsägare frångått system med s.k. dubbelupplåsning, och berörda aktörer har sökt andra lösningar. Räddningstjänsten Storgöteborg har t.ex. infört ett nytt låssystem med huvudnyckel för bl.a. räddningstjänst, polis och ambulans. Systemet är utformat för att förhindra otillåten kopiering och är tänkt att i framtiden användas i hela Västra Götalandsregionen.

Berörda aktörer påpekar dock att framkomlighetsproblemet inte enbart avser låsta vägbommar utan även andra typer av hinder såsom stora stenar, betongsuggor och portkoder. Vikten av samråd med och information till räddningstjänst och ambulanssjukvård vid upprättande av olika typer av hinder betonas. Vad gäller enskilda vägar som är bidragsberättigade enligt förordningen (1989:891) om statsbidrag till enskild väghållning får dessa inte stängas av utan medgivande från bidragsgivande myndighet. Denna princip gäller även för kommunala bidrag för väghållning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har fått veta att berörda aktörer på olika sätt arbetar för att åtgärda det problem som uppmärksammas i motionen och bedömer därför att det från riksdagens sida inte behöver vidtas ytterligare åtgärder. Motionen bör därför avslås.

Hjärtstartare

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår två motionsyrkanden om krav på hjärtstartare i offentliga miljöer.
Jämför reservation 3 (S, MP, V).

Motionerna

I motion 2012/13:Fö213 av Phia Andersson och Ann-Christin Ahlberg (S) påtalas vikten av en översyn av möjligheterna att lagstifta om hjärtstartare i miljöer där många människor vistas. Motionärerna anför att teknikutvecklingen har gjort att det i dag är lätt att hantera en hjärtstartare och att tillgång till hjärtstartare i miljöer såsom varuhus, arbetsplatser, kollektivtrafik och turistbussar skulle rädda många liv.

Ett motsvarande yrkande finns i motion 2012/13:Fö226 av Johan Linander och Per-Ingvar Johnsson (C). Motionärerna anför att en tidig insats med hjärtstartare ökar möjligheten att överleva vid hjärtstopp med mer än 50 procent och menar att det är dags att göra hjärtstartare obligatoriska i lokaler där många människor befinner sig, såsom köpcentrum, idrottshallar, flygplatser och järnvägsstationer.

Tidigare behandling

Frågan om s.k. hjärtstartare har tidigare behandlats av utskottet, senast i betänkande 2010/11:FöU2. Utskottet ansåg då, liksom vid den tidigare behandlingen av frågan, att snabba och samordnade insatser mellan larmtjänst, ambulansbesättning och brandförsvar är en bra väg att gå för att

rädda fler till livet efter hjärtstopp. De kampanjer för ökad tillgång till hjärtstartare som bedrivs av Civilförsvarsförbundet och Hjärt-Lungfonden lyftes fram som ett viktigt komplement till dessa insatser. Utskottet konstaterade att insikten om hjärtstartarnas betydelse växer snabbt och att antalet tillgängliga hjärtstartare ökar. Motionen avstyrktes med hänvisning till att något beslut av riksdagen i frågan inte verkade vara nödvändigt.

I februari 2012 besvarade socialministern en interpellation om hjärtstopp (2011/12:201) och framhöll att han då inte såg några förutsättningar för att lagstifta om hjärtstartare på allmänna platser. Ministern anförde att det är landstingen, med ansvar för att styra och finansiera hälso- och sjukvården, som måste bestämma vilka prioriteringar som ska göras och hur resurserna ska fördelas. Ministern noterade också en rad pågående initiativ på området på landstingsnivå och inom ramen för ideella organisationers arbete.

Pågående arbete

I Sverige pågår ett antal försöksverksamheter och införande av nya räddningsmodeller för att förbättra överlevnaden vid hjärtstopp utanför sjukhus. År 2011 fanns samverkansavtal om s.k. I väntan på ambulans (IVPA)-insatser i 84 procent av landets kommuner, vilket innebär att även räddningstjänsten rycker ut på sjukvårdslarm för att genomföra ett första omhändertagande, t.ex. med hjärtstartare. Inom Stockholms läns landsting har personal inom räddningstjänst, polis och taxibolag samt säkerhetspersonal på stora publika anläggningar (t.ex. köpcentrum och flygplatser) utbildats i hjärt-lungräddning och utrustats med hjärtstartare inom ramen för projektet SALSA (Saving Lives in the Stockholm Area). Projektet är i dag permanentat och utvidgas 2011–2013 nationellt inom ramen för forskningsprojektet SAMS (Saving More lives in Sweden). Sedan 2010 bedrivs också projektet SMS Livräddare inom Stockholms läns landsting.

I februari 2013 hade Civilförsvarsförbundet placerat ut närmare 2 000 hjärtstartare runtom i landet inom ramen för kampanjen Hjärta att hjälpa. Tillsammans med Svenska rådet för hjärt-lungräddning driver Civilförsvarsförbundet också Hjärtstartarregistret, ett nationellt register över de hjärtstartare som är tillgängliga för allmänheten. I januari 2013 inledde Hjärt-Lungfonden en ny kommunikationskampanj, Hjärtsäkra Sverige, som ska pågå till och med 2015. Målet med kampanjen är bl.a. att dubblera antalet hjärtstartare i samhället.

Inom ramen för MSB:s arbete med förebyggande och sårbarhetsreducerande åtgärder fördelade myndigheten under 2012 33 miljoner kronor till ideella organisationer för kursverksamhet till allmänheten, bl.a. inom första hjälpen och hjärt-lungräddning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att en rad försöksverksamheter och införande av nya räddningsmodeller pågår för att förbättra överlevnaden vid hjärtstopp utanför sjukhus. Sverige har i dag bland de högsta siffrorna i världen vad gäller påbörjad hjärt-lungräddning innan ambulans är på plats, och utskottet vidhåller alltjämt uppfattningen att en samordning av insatser mellan räddningstjänst, sjukvård och andra aktörer är en bra väg att gå för att möjliggöra snabbare insatser och rädda fler till livet. I sammanhanget bör beaktas att omkring 75 procent av de hjärtstopp som sker utanför sjukhus sker i hemmet, på vårdhem eller i ambulans (HLR Årsrapport 2012). Tillgång till hjärtstartare på allmänna platser, arbetsplatser m.m. är emellertid en viktig del av kedjan som räddar liv, och utskottet kan liksom tidigare konstatera att ideella organisationer bedriver ett omfattande och viktigt arbete för att öka tillgången till hjärtstartare, och kunskap om hur dessa används, runt om i samhället. Något beslut av riksdagen i frågan verkar inte vara nödvändigt. Utskottet avstyrker därför motionerna.

Tillgång till händelseinformation från samhällsskyddande myndigheter

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår ett motionsyrkande om tillgång till händelseinformation från samhällsskyddande myndigheter.

Motionen

I motion 2011/12:Fö202 av Helene Petersson i Stockaryd (S) begärs ett tillkännagivande om att det bör tas fram ett hållbart system som på ett enkelt och kostnadsfritt sätt ger medierna tillgång till händelseinformation från samhällsskyddande myndigheter. Mediernas möjlighet att på eget initiativ ta del av sådan händelseinformation försvann i och med införandet av det slutna kommunikationssystemet Rakel. I dag kan medierna ta del av informationen antingen via polisens webbsida eller genom att abonnera på händelseinformation via SOS Alarm. Motionären anser att den nuvarande ordningen är otillfredsställande ur yttrande- och tryckfrihetssynpunkt då den innebär att tillgång till samhällsviktig information är beroende av enskilda polisers bedömningar och arbetsbelastning respektive mediernas möjlighet att köpa händelseinformationen.

Bakgrund

Rakelsystemet är enligt gällande lag och förordning begränsat till ett antal olika myndigheter och organisationer med stöd av att de bedriver verksamhet som rör allmän ordning, säkerhet eller hälsa. Den kryptering som används i systemet (TEA2) är en för EU-länderna gemensam kryptering som används för ländernas s.k. public safety-organisationer och som enligt licensvillkoren enbart får användas av denna typ av organisation. Krypteringen är en säkerhetsfunktion för att obehöriga inte ska kunna nyttja eller skada systemet. Respektive användarorganisation är avskild i systemet, och grundprincipen är att organisationerna själva bestämmer över sin trafik på samma sätt som om de hade ett eget system. Användarna äger informationen, och det är krypteringen som är den tekniska funktion som möjliggör att informationen enbart är tillgänglig för den organisation som har tilldelats behörighet.

Utskottet behandlade i betänkande 2010/11:FöU2 ett yrkande om att ge massmedierna åtkomst till informationsflödet i radiokommunikationssystemet Rakel. Utskottet framhöll då sin övertygelse om att Rakelsystemet skulle vara betydligt mer sårbart för olika typer av attacker om den kryptering som används i systemet avlägsnades. Utskottet hänvisade vidare till att tjänsten Händelseinformation, som erbjuds av SOS Alarm och som riktar sig till bl.a. medier, ger möjlighet att mot en ersättning få information om händelser där räddningstjänsten är inblandad på ett annat sätt än genom att avlyssna den direkta radiokommunikationen. Informationen rör vad som hänt och var och när det skett men är filtrerad ur sekretessynpunkt. Utskottet fann därmed att den information som efterfrågades i motionen fanns att tillgå och avstyrkte motionen.

Pågående arbete

På uppdrag av regeringen har SOS Alarm, i samverkan med MSB, tagit fram en ny tjänst för information vid olyckor och kriser, 113 13. Tjänsten syftar till att både ge och få information och underlätta kommunikation mellan allmänhet och berörda aktörer. SOS Alarm, som bemannar tjänsten, verifierar vad som hänt och förmedlar information till berörda samhällsfunktioner och inringare. Den nya tjänsten inrättades över hela landet den 11 mars 2013.

I december 2011 beslutade regeringen om en översyn av samhällets alarmeringstjänst (Fö 2011:04) i syfte att säkerställa att den fungerar på ett effektivt, säkert och ändamålsenligt sätt. En särskild utredare har fått i uppdrag att kartlägga nuvarande alarmeringstjänst och anknytande tjänster, däribland varnings- och informationstjänster. I uppdraget ingår att pröva nuvarande organisationsform, avtalsformer och ägarförhållanden och föreslå hur alarmeringstjänsten i samhället ska vara organiserad. Utredaren ska

ta ställning till hur det offentliga åtagandet bör avgränsas och utformas samt hur verksamheten bör organiseras och finansieras. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att den nyligen lanserade informationstjänsten 113 13, som ska förmedla information till allmänheten vid allvarliga olyckor och kriser, åtminstone delvis tillgodoser de krav som framförs i motionen. Utskottet konstaterar vidare att en särskild utredare har fått i uppdrag att göra en översyn av samhällets alarmeringstjänst och anknytande tjänster och menar att beredningen av denna fråga inte bör föregripas. Därmed bör motionen avslås.

Räddningstjänst i ett grannland

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår två motionsyrkanden om ledning av räddningstjänstinsats i ett grannland.

Motionen

I motion 2011/12:Fö235 av Krister Hammarbergh (M) yrkande 1 anförs att en översyn bör göras av möjligheterna att låta ett finskt befäl leda en räddningstjänstinsats i Sverige. Enligt motionären finns det fortfarande en lång rad omotiverade gränshinder kvar i både Sverige och Finland, t.ex. vad gäller möjligheten att vid behov använda sig av respektive lands räddningstjänst på andra sidan gränsen. I dag måste en räddningsinsats i Sverige ledas av ett svenskt befäl. För flera kommuner i gränsområdet är det mer rationellt och tryggare för medborgarna att skapa avtal där den räddningstjänst som befinner sig närmast en ort också har det huvudsakliga ansvaret för en insats, oavsett på vilken sida av gränsen orten ligger. I samma motions yrkande 2 anförs att Sverige bör överväga att inleda samtal med den finska staten om att tillåta svenska befäl att leda en räddningstjänstinsats i Finland.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat frågan om ledning av räddningstjänstinsats i ett grannland vid ett flertal tillfällen, senast i betänkande 2010/11:FöU2. Utskottet ansåg då, i likhet med motionären, att ett ökat nordiskt samarbete är värdefullt och fann att delar av motionen är tillgodosedda varför motionsyrkandena avstyrktes. I betänkandet anfördes bl.a. att det förekommer ett omfattande regionalt och framför allt lokalt samarbete mellan

gränskommuner inom ramen för det nordiska räddningstjänstavtalet Nordred. Avtalet ger en kommun möjlighet att begära hjälp från grannlandet, vilket också görs regelbundet i vissa områden, bl.a. i just gränstrakterna mellan Sverige och Finland. En finsk räddningsstyrka under egen arbetsledning måste då ytterst ledas av en svensk räddningsledare. Detta kan dock göras på distans, t.ex. genom att räddningsledaren kommunicerar med räddningsstyrkan via radio. Samma metodik används för övrigt även vid insatser inom Sverige.

Vad gäller frågan om befäl framhöll utskottet i samband med den tidigare behandlingen av frågan att man inte bör blanda ihop arbetsledarbegreppet med räddningsledarbegreppet. En räddningsledare har en särskild status i lagstiftningen då det knyts vissa starka maktbefogenheter till rollen. Räddningsledaren kan t.ex. besluta om ingrepp i annans rätt och ta ut personer med tjänsteplikt till räddningsinsatsen. Räddningsledaren beslutar också när insatsen är avslutad, dvs. när samhällets skyldighet att utföra en räddningsinsats anses som avklarad. Av bl.a. dessa skäl ställs det vissa särskilda behörighetskrav på den som ska vara räddningsledare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det redan inom ramen för rådande räddningstjänstavtal med de nordiska grannländerna är möjligt att i förväg systematisera den gränsöverskridande samverkan. Därmed föreligger inga legala hinder som behöver medföra en tidsfördröjning eller hindra en effektiv samverkan vid en räddningstjänstinsats i ett grannland. Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att ett ökat nordiskt samarbete är värdefullt och att delar av motionen är tillgodosedda genom nuvarande ordning. Utskottet ser också positivt på att regeringen i budgetpropositionen för 2013 aviserar att frågor om att utveckla det nordiska räddningstjänstsamarbetet fortsatt kommer att behandlas under det svenska ordförandeskapet i Hagasamarbetet under 2013. Mot denna bakgrund ser utskottet inga skäl att föreslå någon åtgärd från riksdagen med anledning av motionen, som därför bör avstyrkas.

Räddningstjänst på Hjälmaren

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ansvaret för räddningstjänst på Hjälmaren.

Motionen

I motion 2011/12:Fö216 av Lars-Axel Nordell (KD) anförs att räddningsinsatserna på sjön Hjälmaren bör likställas med räddningstjänsten för sjöarna Vänern, Vättern och Mälaren. Hjälmaren, som är Sveriges fjärde största

sjö, har mycket trafik och anses svårnavigerad. Eftersom Hjälmaren i dag inte ingår i den statliga sjöräddningen bevakas inte larmanrop på den vedertagna sjöräddningskanalen VHF 16. I stället vilar ansvaret för räddningsinsatser på flera olika kommuner, länsstyrelser, larmcentraler och polisdistrikt och det är inte ovanligt att larm från tillbud försenas eftersom det inte finns någon gemensam räddningscentral. Motionären hänvisar till att det finns exempel på dödsolyckor där den bristande larmfunktionen försenat räddningsinsatsen och menar att Hjälmaren måste ingå i den statliga sjöräddningen.

Bakgrund

Sjöräddningen är enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor en del av den statliga räddningstjänsten. Sjöfartsverket ansvarar i enlighet med bestämmelserna i lagen för efterforskning och räddning när någon hamnat i sjönöd inom Sveriges sjöterritorium eller i Vänern, Vättern och Mälaren. För räddningstjänst i vattendrag, kanaler, hamnar och andra insjöar ansvarar kommunerna. Statliga sjöräddningsinsatser leds från Sjöfartsverkets sjöräddningscentral (JRCC), som passar den internationella anrops- och nödkanalen för sjöfart, VHF 16.

Frågan om huruvida räddningsinsatserna på sjön Hjälmaren bör likställas med räddningstjänst för sjöarna Vänern, Vättern och Mälaren har tidigare behandlats av utskottet, senast i betänkande 2006/07:FöU4. Utskottet förordade då, i enlighet med regeringens tidigare ställningstagande i frågan (prop. 2002/03:119), att ansvariga myndigheter fortsätter att utveckla sin operativa förmåga för en förbättrad samordning och samverkan vid räddningsinsatser på sjön Hjälmaren. Motionens förslag om en ändrad ansvarsfördelning avstyrktes.

I november 2010 inleddes en dialog mellan Hjälmargruppen, som består av myndigheter och organisationer med ansvar för räddningstjänst på Hjälmaren, och berörda statliga myndigheter (bl.a. Transportstyrelsen, Sjöfartsverket och MSB) för att gemensamt undersöka olika möjligheter att förbättra säkerheten på Hjälmaren. Inom ramen för arbetet har MSB konstaterat att både Rakeltäckningen och mobiltäckningen är fullgod på Hjälmaren, och parterna har i dialogen enats om att den snabbaste positioneringen av nödställda och utalarmeringen av räddningsresurser sker genom larmning via 112. En samverkansövning genomfördes av Hjälmargruppen i september 2012 i syfte att stärka förmågan att hantera en olycka på sjön. Enligt övningsansvariga bedöms täckningen vad gäller larmanrop och kommunikation på Hjälmaren fungera tillfredsställande i dag. Utvärderingen visar dock att mer effektiva samverkans- och ledningsformer behöver utarbetas.

Transportstyrelsen presenterade i februari 2012 Strategi säkrare båtliv 2020. Bakgrunden är ett uppdrag från regeringen att ta fram en strategi för att nå målet att fortlöpande minska antalet omkomna och halvera antalet

allvarligt skadade inom fritidsbåttrafiken till 2020. I strategiarbetet, som leds av Sjösäkerhetsrådet, kommer bl.a. metoder och rutiner för räddningsinsatser i samband med olyckor att analyseras och utvärderas. I strategin identifieras också insatser som berörda myndigheter och organisationer kan inleda omgående, såsom att säkerställa täckning via mobil, VHF eller andra system samt att i olycksrelaterat utredningsarbete lägga särskild vikt vid insjöolyckor för att kunna sätta in rätt åtgärder där.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att berörda statliga, regionala och kommunala myndigheter har tagit initiativ för att åstadkomma en bättre sjösäkerhet på Hjälmaren och att man funnit att den rådande ordningen vad gäller larmning och utalarmering av räddningsresurser är tillfredsställande. Utskottet förordar, liksom tidigare, att ansvariga myndigheter fortsätter att utveckla sin förmåga till samordning och samverkan vid räddningsinsatser på sjön och ser inga skäl att föreslå någon ändring av ansvarsfördelningen mellan statlig och kommunal räddningstjänst. Motionen bör därmed avstyrkas.

Rekvirering av flygande släckresurser

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår ett motionsyrkande om rekvirering av flygande släckresurser.

Motionen

Enligt motion 2011/12:Fö234 av Anders Åkesson och Per Åsling (C) bör flygande släckmaterial rekvireras och koordineras på motsvarande sätt som annat tungt släckmaterial, dvs. inom ramen för den nationella SOS-organisationen. Varje år sker ett stort antal skogs- och industribränder med omfattande ekonomiska och miljömässiga konsekvenser. Historiskt har Försvarsmaktens tunga helikoptrar utgjort en tillgänglig resurs för landets räddningstjänster, men de står inte längre till förfogande. I stället hänvisas till privata aktörer. Aktuella fall har dock visat att de sällan har helikoptrar med tillräcklig kapacitet, och lösningen har då blivit att söka internationellt samarbete. Problem uppstår då ansvarig räddningstjänst- eller insatsledare saknar information om på vilka grunder och av vem resursen flygande släckresurser kan rekvireras inom ramen för lagen om skydd mot olyckor. Eftersom snabb tillgång till flygande släckresurser med tillräcklig kapacitet kan begränsa konsekvenserna av omfattande bränder menar motionärerna att det är allvarligt att det råder oklarhet om vem som har rätt att rekvirera resurserna.

Bakgrund

Enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor är en kommun ansvarig för räddningstjänst inom kommunens gränser, såvida det inte rör sig om statlig räddningstjänst. Vad gäller möjligheten att begära stöd i samband med en räddningstjänstinsats anges att en statlig myndighet eller en kommun är skyldig att delta i en räddningsinsats på anmodan av en räddningsledare förutsatt att myndigheten eller kommunen har lämpliga resurser och att det inte allvarligt hindrar dess ordinarie verksamhet. Av förarbetena framgår att statliga myndigheter inte får begära ersättning för deltagande i kommunal räddningstjänst.

Försvarsmakten ska, enligt sin instruktion (2007:1266), med befintlig förmåga och resurser kunna lämna stöd till civil verksamhet. En förutsättning för sådant stöd är, enligt gällande försvarsbeslut, att det normalt ska kunna inordnas i Försvarsmaktens ordinarie verksamhet och vare sig får bli dimensionerande eller utgöra ett hinder för den ordinarie verksamheten.

MSB tillhandahåller vissa förstärkningsresurser för skogsbrand i materieldepåer runt om i landet. För rekvirering av utrustningen kontaktas MSB:s tjänsteman i beredskap, direkt eller via SOS Alarm. Om en räddningsledare bedömer att det behövs helikopterunderstöd rekvireras resursen från Försvarsmakten eller från en civil aktör. I första hand har Försvarsmaktens helikoptrar efterfrågats, bl.a. med hänvisning till att de har större kapacitet. De statliga resurserna är som framgått också kostnadsfria för kommunerna, och den statliga Helikopterutredningen konstaterade i sitt betänkande (SOU 2008:129) att det förekom ett överutnyttjande av avgiftsfria och ofta överdimensionerade statliga helikopterresurser för bekämpning av skogsbränder och ett underutnyttjande av kommersiella resurser.

Till följd av en pågående omsättning av Försvarsmaktens helikopterpark och internationella insatser har Försvarsmaktens tillgång till helikoptrar för nationellt bruk under senare år varit begränsad. En del kommuner och länsstyrelser har tecknat avtal med kommersiella operatörer, medan andra kontaktar dessa ad hoc om statliga resurser inte finns att tillgå. MSB tillhandahåller en sammanställning över privata helikoptrar som kan nyttjas vid skogsbrandsbekämpning (i dagsläget cirka 50 helikoptrar). Om de nationella resurserna inte räcker till kan internationellt stöd begäras, t.ex. inom ramen för det nordiska räddningstjänstavtalet Nordred eller genom EU:s civilskyddsmekanism.

På uppdrag av regeringen lämnade MSB i december 2009 ett förslag till en strategi för systemet med förstärkningsresurser. Mot bakgrund av förslaget har regeringen uttryckt att en strategi för nyttjande av förstärkningsresurser bör ta sin utgångspunkt i ansvarsprincipen och att samverkan med andra aktörer är grundläggande. Förmågan att nyttja frivilligt engagemang och att ta emot internationellt stöd bör utvecklas, och för- och nackdelar med att staten håller egna resurser i stället för att köpa eller hyra dem på en privat marknad behöver övervägas (skr. 2009/10:124).

Pågående arbete

I budgetpropositionen för 2013 anger regeringen vad gäller förstärkningsresurser att förmågan att ta emot internationellt stöd behöver utvecklas och bli en integrerad del i samhällets förmåga att hantera allvarliga olyckor och krissituationer. I betänkandet Sveriges möjligheter att ta emot internationellt stöd vid kriser eller allvarliga händelser i fredstid (SOU 2012:29) lämnas förslag på området som för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Regeringen betonar samtidigt i propositionen ansvaret på lokal och regional nivå för att det finns tillräckliga resurser för att hantera olyckor och kriser, liksom vikten av samverkan, inklusive privat-offentlig samverkan. Regeringen framhåller också avsikten att bidra till ett närmare nordiskt räddningstjänstsamarbete, som kan leda till ett effektivare resursutnyttjande. Vad gäller civil och militär samverkan menar regeringen att ett effektivare resursutnyttjande av Försvarsmaktens befintliga resurser bör åstadkommas, och att det i första hand bör ske genom att Försvarsmakten på ett tydligare sätt medverkar i systemet för krisberedskap.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärens uppfattning att det ska råda klarhet vad gäller tillgången till och rekvireringen av förstärkningsresurser. Samtidigt vill utskottet, liksom regeringen, betona dels att den lokala och regionala nivån i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor har ansvar för att det finns tillräckliga resurser för att hantera olyckor och kriser, dels hur viktigt det är med samverkan, inklusive privat-offentlig och gränsöverskridande sådan.

Utskottet har fått veta att MSB på uppdrag av regeringen nyligen har kartlagt tillgängliga statliga förstärkningsresurser och upprättat en nationell resurslägesbild som kan användas vid dialog om resurser vid en händelse. MSB har vidare fått i uppdrag att i samverkan med länsstyrelserna, Försvarsmakten och andra berörda aktörer utarbeta en strategi för förstärkningsresurser. Uppdraget ska redovisas i samband med myndighetens årsredovisning 2014. Utskottet konstaterar också att förslag som syftar till att utveckla förmågan att ta emot internationella stödresurser för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Vad gäller tillgången till Försvarsmaktens resurser bedöms myndigheten med dagens helikopterberedskap i första hand kunna lösa sina egna uppgifter i insatsorganisationen. Anskaffning av ett nytt medeltungt helikoptersystem (Hkp 16) pågår i enlighet med ett regeringsbeslut 2010. I sammanhanget vill utskottet också fästa uppmärksamheten på de åtgärder som har vidtagits för att öka insynen i Försvarsmaktens möjligheter att lämna stöd till samhället i samband med olyckor och kriser, bl.a. med anledning av Riksrevisionens granskning på området (RiR 2011:15). Utskottet ser också positivt på inrättandet av regionala militära staber, som är avsett att bidra till att förbättra Försvarsmaktens samverkan med det

övriga samhället. Sedan den 15 januari 2013 gäller att en räddningsledare som bedömer att han eller hon har behov av Försvarsmaktens medverkan i en räddningsinsats, t.ex. med helikopter för brandbekämpning, begär detta hos vakthavande befäl vid berörd militärregion.

Utskottet konstaterar sammanfattningsvis att arbete pågår för att etablera tydliga riktlinjer och ett transparent system för nyttjande av förstärkningsresurser, inklusive Försvarsmaktens resurser, och anser inte att arbetet bör föregripas genom någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida. Motionen bör därför avstyrkas.

Regionalisering av räddningstjänsten

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår ett motionsyrkande om regionalisering av räddningstjänsten.

Motionen

I motion 2012/13:Fö236 av Magnus Ehrencrona (MP) föreslås en utredning om förutsättningarna för att regionalisera räddningstjänsten. Samhället i stort blir mer och mer regionalt styrt, och allt fler kommuner bildar räddningstjänstförbund med andra kommuner. Dessa är dock inte alltid varaktiga utan omorganiseras genom åren, vilket kostar skattepengar. Motionären pekar på de möjligheter till samordningsvinster, effektivare resursanvändning och en mer likvärdig räddningstjänst för medborgarna som en regionalisering av räddningstjänsten kunde medföra. Frågan om huruvida en regional räddningstjänst kan implementeras i krisberedskapen och krisledningen enligt lagen om extraordinära händelser föreslås också utredas vidare.

Bakgrund

I förarbetena till lagen (2003:778) om skydd mot olyckor betonas att principen om kommunal självstyrelse innebär att varje enskild kommun själv ska välja organisation och medel för att uppfylla lagstiftningens mål för räddningstjänsten. I lagen anges att kommunerna ska ta till vara möjligheterna att utnyttja varandras resurser för förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Kommunerna får emellertid själva bestämma formerna för ett sådant samarbete. Genom länsstyrelsernas tillsyn över kommunernas verksamhet inom räddningstjänstområdet görs en bedömning av om kommunerna lever upp till målsättningen att tillförsäkra allmänheten en tillfredsställande och likvärdig säkerhet i fråga om skydd mot olyckor.

Mellankommunal samverkan inom räddningstjänst sker i flera former. År 2010 var 140 kommuner organiserade i totalt 35 räddningstjänstförbund med varierande antal medlemmar, medan 150 kommuner bedrev räddningstjänst antingen i egen regi eller inom ramen för en gemensam nämnd eller räddningstjänstavtal med andra kommuner. Samverkan inom ramen för ett kommunalförbund är avsett att vara en robust form för samarbete över längre tid. Forum för samverkan på regional nivå finns i dag också i de råd för skydd mot olyckor och krisberedskap som länsstyrelserna i egenskap av geografiskt områdesansvariga myndigheter är ålagda att ha.

Inom ramen för Ansvarskommitténs arbete diskuterades möjligheterna till friare uppgiftsväxling mellan kommun och landsting/region för ökad bärkraft och effektivitetsfördelar, och den kommunala räddningstjänsten nämndes som ett tänkbart område för huvudmannaskifte (SOU 2007:11, SOU 2007:13). Regeringens inställning till utredningens förslag har varit att regionreformen ska växa fram på initiativ av den kommunala nivån, och att den inte innebär att en ny regional nivå skapas.

Organisationskommittén, som på uppdrag av regeringen utrett den statliga regionala förvaltningens utformning, överlämnade sitt betänkande i december 2012 (SOU 2012:81). Utredningen föreslår en koncentration av antalet länsstyrelser för att uppnå större verksamhetsvolymer och därmed högre effektivitet och kvalitet. Vidare föreslås bl.a. att länsstyrelsernas arbete med skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar stärks. Betänkandet ska remissbehandlas för vidare beredning inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att beslut som rör den kommunala räddningstjänstens organisation är en del av det kommunala självstyret. Utskottet ser positivt på de olika former av mellankommunal samverkan som sker inom räddningstjänsten, men anser i enlighet med självstyrelseprincipen att initiativ till sådan samverkan bör komma från kommunerna själva. Vad gäller arbetet med skydd mot olyckor på regional nivå vill utskottet vidare hänvisa till den pågående beredningen av förslag om att stärka länsstyrelsernas roll på området. Mot denna bakgrund anser utskottet att motionen bör avslås.

Lägstanivåer för kommunal räddningstjänst

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår ett motionsyrkande om lägstanivåer för kommunal räddningstjänst.

Motionen

I motion 2012/13:Fö241 av Lars Gustafsson (KD) anförs att lägstanivåer för den kommunala räddningstjänsten bör fastställas. Lagen om skydd mot olyckor stadgar att människors liv och hälsa samt egendom och miljö ska ges ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor, men den är skriven med så oprecisa formuleringar att det lagstadgade skyddet riskerar att undermineras. Runt om i landet leder besparingsåtgärder i kärva tider till att den kommunala räddningstjänsten dras ner till ett minimum. Förändringar ska egentligen endast ske utifrån att riskbilden förändras, men den oprecisa lagstiftningen och avsaknaden av en konkret lägstanivå skapar situationer där samhällsskyddet kan visa sig vara otillräckligt. Motionären föreslår att MSB får i uppdrag att arbeta fram konkreta lägstanivåer på den kommunala räddningstjänsten.

Bakgrund

Genom lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ställs vissa övergripande mål upp för kommunens räddningstjänst. Kommunens förmåga att genomföra räddningsinsatser ska vara likvärdig och tillfredsställande med hänsyn tagen till de lokala förhållandena. Verksamheten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna ska kunna påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Kommunerna är vidare skyldiga att upprätta handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Kommunerna ska redovisa de olycksrisker som finns i kommunen samt vilken förmåga och vilka resurser kommunen har och avser att skaffa sig för att genomföra räddningsinsatser enligt lagkraven. I länsstyrelsernas tillsyn enligt LSO ingår att bedöma om kommunerna lever upp till de nationella mål och verksamhetsmål som framgår av lagen och handlingsprogrammen. Lagen ger också regeringen en möjlighet att besluta om ändring av ett kommunalt handlingsprogram, om det finns synnerliga skäl till detta.

Då LSO ersatte den tidigare räddningstjänstlagen 2004 var intentionen att minska den tidigare detaljregleringen för att genom ökad flexibilitet och möjlighet att anpassa verksamheten till lokala förhållanden skapa en effektivare räddningstjänst. I förarbetena betonades att frånvaron av detaljreglering inte innebar en sänkning av kraven på räddningstjänstens förmåga. I stället framhölls målstyrning och variationer i genomförandet av åtgärder som en förutsättning för att nå målet om en likvärdig räddningstjänst, eftersom riskbilden ser olika ut i olika kommuner.

Frågan om hur likvärdighet kan uppnås i offentlig verksamhet har senare diskuterats bl.a. av Ansvarskommittén. I utredningens slutbetänkande (SOU 2007:10) varnades för ett ”alltför statiskt förhållningssätt” när det gäller likvärdighet, t.ex. genom att ange nationella lägstanivåer för en viss offentlig tjänst för att begränsa lokala variationer. Detta skulle, enligt kommitténs mening, ”motverka en ändamålsenlig anpassning till lokala för-

hållanden och därmed försämra effektivitet och resultat för brukarna av en offentlig tjänst” och dessutom riskera att skapa ett tak för den tjänst som regleras.

MSB:s årsuppföljning av kommunernas arbete enligt LSO för 2011 visar att antalet hel- och deltidsanställda inom kommunal räddningstjänst har minskat med cirka 4 procent under perioden 2000–2011. Myndighetens bedömning är att neddragningar i många fall har möjliggjorts genom resursoptimering samt teknik- och metodutveckling och att detta i många fall har inneburit en bibehållen förmåga till räddningsinsats och i vissa fall även en ökad förmåga. Dock har man i en del fall funnit att kommuner i samband med neddragningar inte uppfyllt kraven enligt LSO. Dessa neddragningar har till övervägande del föranletts av ekonomiska skäl och har då blivit föremål för synpunkter och åtgärder från tillsynsorganen.

Pågående arbete

Av regeringens uppföljning av den målstyrda räddningstjänstlagstiftningen (Ds 2009:47) framgår att reformen i stort bedöms ha gått i enlighet med intentionerna och att man inte har funnit starka skäl att föreslå omfattande förändringar av lagstiftningen. Dock framhålls att det finns stora variationer vad gäller arbetssätt, ambitioner och kvalitet i kommunernas arbete med målstyrning och handlingsprogram. Mot den bakgrunden har regeringen beslutat att ge MSB ett antal uppdrag, bl.a. avseende nationella handlingsplaner inom vissa områden, utveckling av samverkan och samordning mellan räddningstjänstansvariga myndigheter och organisationer, ökat stöd till kommunernas utveckling av säkerhetsarbetet, samt stärkt statlig och kommunal tillsyn enligt LSO. Uppdragen har redovisats och behandlas för närvarande inom Försvarsdepartementet.

I budgetpropositionen för 2013 anger regeringen att målstyrningen av verksamheten skydd mot olyckor bör driva på utvecklingen och inspirera till förnyelse och ökad nytta för medborgarna. Kommunernas arbete med handlingsprogram enligt LSO bör även i fortsättningen utvecklas och ses som en process för lärande och utveckling. Vidare anges att tillsynen inom området skydd mot olyckor bör utvecklas. Tillsynen bör leda till en likvärdig utveckling och likvärdiga förhållanden i hela landet med hänsyn tagen till lokala förhållanden menar regeringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärens uppfattning att det är viktigt att det finns en likvärdighet i kommunernas ambitionsnivå för räddningstjänsten och att samhällets resurser är tillräckliga vid olyckor och kriser. Utskottet vill samtidigt, med hänvisning till vad som anförts ovan, betona vikten av att värna möjligheten till lokal anpassning av räddningstjänstens resurser och förmåga. Enligt utskottets mening är befintliga statliga styrmedel tillräckliga för att kunna tillgodose att det lagstadgade skyddet uppnås. Utskottet

delar regeringens uppfattning att ett likvärdigt skydd mot olyckor i hela landet, med hänsyn tagen till lokala förhållanden, ytterst bör säkerställas genom en väl fungerande tillsyn, och det ser positivt på det pågående arbetet med att stärka tillsynen på området. Utskottet har också fått veta att MSB kommer att utarbeta en tydligare inriktning för vilken förmåga myndigheten anser att den kommunala räddningstjänsten ska ha, i syfte att åstadkomma en mer systematisk, medveten och enhetlig förmågeutveckling på lokal nivå. Mot denna bakgrund anser utskottet att motionen bör avstyrkas.

Krisberedskap för grupper med särskilda behov

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en inventering av frågan om krisberedskap för grupper med särskilda behov.
Jämför reservation 4 (S, MP, V).

Motionen

Enligt kommittémotion 2012/13:Fö256 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 3 bör regeringen ge Socialstyrelsen och MSB ett gemensamt uppdrag att inventera frågan om krisberedskap för grupper med särskilda behov. Vissa grupper i samhället, bl.a. personer med funktionsnedsättning, drabbas alltid hårdast av brister i samhällets uppbyggnad och särskilt om kriser och katastrofer inträffar. Exempelvis finns god lagstiftning och hygglig efterlevnad av reglerna när det gäller tillgänglighet till offentliga lokaler för personer med funktionsnedsättning. Men när det gäller att kunna evakuera i ett nödläge på ett säkert sätt finns inte vare sig lagstöd, regler eller praktiska arrangemang. En alltmer åldrande befolkning gör att denna problematik förvärras framöver, och motionärerna menar att en större generell strategi avseende dessa problemställningar snarast bör tas fram.

Gällande ordning och regler

Ansvarsprincipen är grundläggande inom det svenska krisberedskapssystemet, liksom inom funktionshinderspolitiken. Det innebär att varje sektor i samhället ska utforma och bedriva sin verksamhet så att den blir tillgänglig för alla medborgare, inklusive personer med funktionsnedsättning, och att varje myndighet och organisation också ansvarar för förberedelser och hantering av kriser inom sitt eget ansvarsområde. Sverige har också tillträtt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, enligt vilken alla nödvändiga åtgärder ska vidtas för att säkerställa skydd och säkerhet för personer med funktionsnedsättning som befinner sig i risksituationer och humanitära nödlägen.

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsers utformning (AFS 2009:2) ska alla arbetsplatser kunna utrymmas innan kritiska förhållanden uppstår. I verkets kommentarer till föreskriften anges närmare hur förutsättningar för egenutrymning för arbetstagare med funktionsnedsättning kan skapas. Enligt Boverkets byggregler (BFS 2011:26) ska byggnader utformas så att det ges möjlighet till tillfredsställande utrymning vid brand. I samband med den senaste revideringen av byggreglerna förtydligades och ökades kraven på s.k. frångänglighet, dvs. att utrymning ska vara möjlig även för personer med funktionsnedsättning. I Boverkets regler om enkelt avhjälpta hinder (BFS 2011:13), som gäller befintliga lokaler och platser, anges vidare att t.ex. bristfällig larmutrustning på publika toaletter bör kompletteras så att även döva och hörselskadade kan nås av varningssignaler.

Pågående arbete

All räddningstjänstpersonal får i sin grundutbildning kompetens att identifiera, förstå och hantera personer med funktionsnedsättning i en nödsituation. För att utveckla stödet till personer med funktionsnedsättning i samband med katastrofsituationer samarbetar MSB med MyRight (tidigare Svenska handikapporganisationers internationella utvecklingssamarbete [Shia]) och Handicap International.

MSB har på uppdrag av regeringen tagit fram en nationell strategi för att stärka brandskyddet genom stöd till enskilda och i det sammanhanget uppmärksammat hur man tekniskt eller på annat sätt kan stärka brandskyddet för grupper och individer med särskilda behov. Bland annat betonas att det behövs riktade kommunikationsinsatser till dessa personer. I december 2011 lämnade Socialstyrelsen, i samarbete med MSB, Boverket och andra berörda aktörer, på uppdrag av regeringen ett förslag till en nationell handlingsplan för säkerhetsfrämjande arbete för äldre personer. I enlighet med målen i nämnda handlingsplaner har MSB bl.a. tagit fram ett utbildningsprogram i brandskydd för yrkesgrupper utanför den institutionaliserade vården och omsorgen som har ett omvårdnadsansvar för äldre och/eller personer med funktionsnedsättning, exempelvis bistånds- och bostadsanpassningshandläggare, hemtjänstpersonal och personliga assistenter.

Post- och Telestyrelsen och SOS Alarm AB har sedan 2007 bedrivit en försöksverksamhet med nödanrop till 112 via sms för döva samt tal- och hörselskadade. Tjänsten permanentades i januari 2012. Sverige deltar också i ett pilotprojekt inom EU-projektet REACH 112, som syftar till att möjliggöra larmning via bildkommunikation för personer med funktionsnedsättning.

Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam) har på regeringens uppdrag utarbetat riktlinjer för att göra offentlig verksamhet, information och lokaler tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Riktlinjerna uppdaterades 2012 och omfattar bl.a. utrymning vid nödsitua-

tioner. Där anges vilka förutsättningar som krävs för att personer med funktionsnedsättning ska kunna sätta sig i säkerhet vid en brand eller annan nödsituation.

Statens fastighetsverk (SFV) betonar i sin tillgänglighetspolicy att myndigheten som förvaltare och byggherre ska verka för utrymningssäkerhet för personer med funktionsnedsättning. I myndighetens arbete med att anpassa statliga byggnader till dagens behov har praktiska utrymningsstudier för personer med funktionsnedsättning genomförts.

Inom ramen för regeringens strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken 2011–2016 arbetar Boverket med att förbättra tillämpningen av bestämmelserna om enkelt avhjälpta hinder samt den kommunala tillsynen över hur bestämmelserna följs.

Utskottets ställningstagande

Liksom motionärerna anser utskottet att det är viktigt att samhällets krisberedskap omfattar alla människor i samhället och att hänsyn härvidlag tas till de särskilda behov som kan finnas, t.ex. med anledning av funktionsnedsättningar av olika slag. Utskottet konstaterar att arbete pågår hos olika aktörer och inom olika sektorer av samhället – i enlighet med ansvarsprincipen – både vad gäller förebyggande arbete och olycks- och krishantering, för att öka säkerheten för personer med funktionsnedsättning i en nödsituation. Enligt uppgift från SKL har det t.ex. blivit allt vanligare att frågor om brandskydd beaktas i kommunernas biståndsbedömningar för att öka säkerheten för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Utskottet noterar särskilt att ansvariga myndigheter och andra berörda aktörer har blivit mer medvetna om att kraven på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning måste kompletteras med krav på frångänglighet, dvs. möjlighet till egenutrymning. Nya byggregler, med krav på bl.a. larmanordningar, räddningshissar och utrymningsplatser anpassade för att möjliggöra säker utrymning av personer med funktionsnedsättning, har nyligen trätt i kraft på området. Utskottet har vidare fått veta att MSB finansierar ett antal projekt – bl.a. avseende evakuering av vårdinrättningar – inom området Evakuering och utrymning, som har identifierats som en långsiktig prioritering inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård (SOSUV). I arbetet deltar MSB, Socialstyrelsen och andra berörda aktörer. Förmåga till evakuering och utrymning, särskilt vad gäller planering för människor med särskilda behov, är ett prioriterat område i MSB:s inriktning för krisberedskapsanslaget för innevarande år. Mot denna bakgrund anser utskottet inte att något tillkännagivande med anledning av motionen är nödvändigt utan föreslår att yrkandet avslås.

Reservationer

1. Brandskydd i boendemiljöer, punkt 1 (SD)

av Mikael Jansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2011/12:Fö237 av Björn Söder och Per Ramhorn (båda SD) och
avslår motionerna
2011/12:Fö208 av Hillevi Larsson (S) och
2012/13:Fö243 av Krister Örnfjäder (S).

Ställningstagande

I likhet med vad som anförs i motion 2011/12:Fö237 (SD) anser jag att krav på sprinkler i alla äldreboenden bör införas. Äldre personer har särskilt stort behov av hög brandsäkerhet då de kan ha svårt att både röra sig och orientera sig. Trots detta har en undersökning visat att många äldreboenden saknar lämplig brandskyddsutrustning såsom sprinkler. Varje år dör i snitt fem människor efter bränder på äldreboenden, och fler än 50 skadas. Men av alla tusentals äldreboenden i landet är det bara enstaka som har det skydd som kan rädda liv. I Boverkets byggregler ingår sedan den 1 januari 2012 krav på sprinkler i sjukhus och särskilda boenden, men reglerna gäller endast vid nybyggnad och ändring. Äldre personer skulle ges bättre möjlighet att överleva både brand och rök om krav på sprinkler infördes även för befintliga boenden. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. Brandskydd på campingplatser, punkt 2 (SD)

av Mikael Jansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2011/12:Fö236 av Lars Isovaara (SD).

Ställningstagande

Konsekvenserna av en storskalig brand på en fullbelagd campingplats kan vara direkt förödande. Bland annat är avståndet mellan husvagnar, husbilar och tält en viktig faktor i sammanhanget. MSB har tagit fram rekommendationer på säkerhetsavstånd, men de är inte tvingande utan just bara rekommendationer. I förebyggande syfte, för att öka brandsäkerheten, anser jag att tillsynen över brandsäkerheten på campingplatser bör regleras i lag. Räddningstjänsten torde vara en lämplig tillsynsmyndighet i sammanhanget. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Hjärtstartare, punkt 5 (S, MP, V)

av Peter Hultqvist (S), Åsa Lindestam (S), Peter Jeppsson (S), Kent Härstedt (S), Clas-Göran Carlsson (S), Anna-Lena Sörenson (S), Peter Rådberg (MP) och Torbjörn Björlund (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2012/13:Fö213 av Phia Andersson och Ann-Christin Ahlberg (båda S) och avslår motion
2012/13:Fö226 av Johan Linander och Per-Ingvar Johnsson (båda C).

Ställningstagande

Hjärtstartare har blivit allt vanligare på olika offentliga platser såsom gallerior och varuhus, samt på arbetsplatser. Lika självklart som att det ska finnas brandsläckare och brandfiltar i miljöer där många människor vistas, lika självklart borde det vara att ha hjärtstartare i dessa miljöer. Teknikutvecklingen har gjort att det i dag är lätt att hantera en hjärtstartare, och att förse t.ex. kollektivtrafik, turistbussar, varuhus och arbetsplatser med hjärtstartare skulle rädda många liv. Möjligheterna att lagstifta om hjärtstartare i miljöer där många människor vistas bör därför ses över. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4. Krisberedskap för grupper med särskilda behov, punkt 12 (S, MP, V)

av Peter Hultqvist (S), Åsa Lindestam (S), Peter Jeppsson (S), Kent Härstedt (S), Clas-Göran Carlsson (S), Anna-Lena Sörenson (S), Peter Rådberg (MP) och Torbjörn Björlund (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2012/13:Fö256 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Vissa grupper i samhället, t.ex. personer med funktionsnedsättning, drabbas alltid hårdast av brister i samhällets uppbyggnad och särskilt om kriser och katastrofer inträffar. Exempelvis finns brister i nuvarande lagstöd, regler och praktiska arrangemang vad gäller möjligheterna att på ett säkert sätt kunna evakuera personer med funktionsnedsättning i ett nödläge. Vi ser positivt på det arbete som bedrivs bland olika aktörer och på olika nivåer i samhället för att stärka krisberedskapen för grupper med särskilda behov, men anser att dessa problemställningar kräver att en större generell strategi snarast tas fram – inte minst mot bakgrund av en alltmer åldrande befolkning. Regeringen bör därför ge Socialstyrelsen och MSB ett gemensamt uppdrag att inventera frågan om krisberedskap för grupper med särskilda behov för att ge förslag på aktiva och förbättrande åtgärder. Detta bör riksdagen, med bifall till yrkandet, ge regeringen till känna som sin mening.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:Fö202 av Helene Petersson i Stockaryd (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram ett hållbart system som på ett enkelt och kostnadsfritt sätt ger medierna tillgång till händelseinformation från samhällsskyddande myndigheter.

2011/12:Fö208 av Hillevi Larsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förtydliga lagen om skydd mot olyckor så att krav på obligatorisk brandvarnare i alla hushåll tas med.

2011/12:Fö216 av Lars-Axel Nordell (KD):

Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur räddningsinsatserna på sjön Hjälmaren kan likställas med räddningstjänsten för sjöarna Vänern, Vättern och Mälaren.

2011/12:Fö234 av Anders Åkesson och Per Åsling (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att släckresursen ”flygande släckmaterial” bör rekvireras och koordineras på motsvarande sätt som annat tungt släckmaterial – dvs. inom ramen för den nationella SOS-organisationen.

2011/12:Fö235 av Krister Hammarbergh (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att låta ett finskt befäl leda en räddningsinsats i Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att inleda samtal med den finska staten om att tillåta svenska befäl att leda en räddningstjänstinsats i Finland.

2011/12:Fö236 av Lars Isovaara (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kontroll av brandsäkerhet vid campingplatser.

2011/12:Fö237 av Björn Söder och Per Ramhorn (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa krav på sprinkler i alla äldreboenden.

2011/12:Kr254 av Anita Brodén (FP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att brand- och utrymningslarm samt övriga säkerhetslarm kompletteras med ljussignaler och vibrationer.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:Fö213 av Phia Andersson och Ann-Christin Ahlberg (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hjärtstartare i miljöer där många människor vistas.

2012/13:Fö216 av Lars-Arne Staxäng (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till ett nationellt låssystem för vägbommar i bostadsområden, campingplatser m.m. så att ambulanser kommer fram.

2012/13:Fö226 av Johan Linander och Per-Ingvar Johnsson (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hjärtstartare bör bli obligatoriska i lokaler där många människor befinner sig.

2012/13:Fö236 av Magnus Ehrencrona (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att snarast tillsätta en utredning om förutsättningarna för att regionalisera räddningstjänsten.

2012/13:Fö241 av Lars Gustafsson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fastställa lägstanivåer för den kommunala räddningstjänsten.

2012/13:Fö243 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om högre brandskydd i fastigheter för behovsprövat boende.

2012/13:Fö256 av Peter Hultqvist m.fl. (S):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Socialstyrelsen och MSB ett gemensamt uppdrag att inventera frågan om krisberedskap för grupper med särskilda behov.

2012/13:So314 av Anita Brodén (FP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att brand- och utrymningslarm samt övriga säkerhetslarm kompletteras med ljussignaler och vibrationer.

Tryck: Elanders, Vällingby 2013